

OBSAH

1	Základné údaje o obstarávateľovi.....	2
1.1	Názov	2
1.2	Identifikačné číslo	2
1.3	Adresa sídla	2
1.4	Meno, priezvisko, adresa, tel. číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa	2
1.5	Meno, priezvisko, adresa, tel. číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o strategickom dokumente a miesto na konzultácie.....	2
2	Základné údaje o strategickom dokumente	3
2.1	Názov	3
2.2	Charakter	3
2.3	Hlavné ciele	3
2.4	Obsah (osnova).....	4
2.5	Uvažované variantné riešenia.....	12
2.6	Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania	12
2.7	Vzťah k iným strategickým dokumentom	13
2.8	Orgán kompetentný na jeho prijatie.....	14
2.9	Druh schvaľovacieho dokumentu (napr. uznesenie národnej rady, uznesenie vlády, nariadenie) ...	14
3	Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia.....	14
3.1	Požiadavky na vstupy.....	15
3.2	Údaje o výstupoch.....	16
3.3	Údaje o priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie	17
3.4	Vplyv na zdravotný stav obyvateľstva	19
3.5	Vplyvy na chránené územia (napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti a pod.) vrátane návrhu opatrení na ich zmiernenie.	25
3.6	Možné riziká súvisiace s uplatňovaním strategického materiálu	27
3.7	Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice	27
4	Dotknuté subjekty	28
4.1	Vymedzenie zainteresovanej verejnosti, vrátane jej združení	28
4.2	Zoznam dotknutých subjektov	28
4.3	Dotknuté susedné štáty.....	28
5	Doplňujúce údaje.....	28
5.1	Mapová a iná grafická dokumentácia (napr. výkres širších vzťahov v mierke primeranej charakteru a pôsobnosti strategického dokumentu)	28
5.2	Materiály použité pri vypracovaní strategického dokumentu	30
6	Miesto a dátum vypracovania oznámenia	32
7	Potvrdenie správnosti údajov	32
7.1	Meno spracovateľa oznámenia	32
7.2	Potvrdenie správnosti údajov oznámenia podpisom oprávneného zástupcu obstarávateľa, pečiatka.....	32
	Prílohy	33

1 Základné údaje o obstarávateľovi

1.1 Názov

Mesto Trnava - Mestský úrad v Trnave

1.2 Identifikačné číslo

00313114

1.3 Adresa sídla

Mesto Trnava

Hlavná č.1

917 71 Trnava

1.4 Meno, priezvisko, adresa, tel. číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

Ing. Štefan Bošňák - primátor mesta,

Hlavná č. 1

917 71 Trnava

Tel: 033/5906334

e-mail: bosnak@trnava.sk

1.5 Meno, priezvisko, adresa, tel. číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o strategickom dokumente a miesto na konzultácie

Ing. Branislav Pastucha,

Mestský úrad

Trhová 3

917 71 Trnava

Tel: 033/5906239

e-mail: pastucha@trnava.sk

2 Základné údaje o strategickom dokumente

2.1 Názov

Program hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja, environmentálneho rozvoja a rozvoja kultúry mesta Trnava¹

2.2 Charakter

PHSR je strednodobý programový dokument, obsahujúci najmä analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta, hlavné smery jeho vývoja, ustanovenie cieľov a prvoradých potrieb a návrh finančného a administratívneho zabezpečenia. Rozvojový program je novou stratégiou sociálneho a ekonomického rozvoja krajského mesta Trnava, ktorá nadväzuje na predchádzajúci dokument „Strategický plán ekonomického rozvoja mesta Trnava“, spracovaný a prijatý mestom Trnava v roku 2002.

Strategický dokument je dokumentom lokálneho charakteru, ktorý je určený pre rozvoj územia mesta (katastrálne územie mesta Trnavy) v oblasti hospodárstva, kultúry, športu a sociálnych podmienok. Avšak mesto Trnava ako krajské mesto a logistické centrum širšieho územia čiastočne plní aj funkcie regionálneho charakteru.

Strategický dokument je možné charakterizovať ako strednodobý rozvojový dokument postavený na princípe koncentrácie úsilia do prioritných oblastí rozvoja a na výbere aktivít a projektov, ktoré najefektívnejšie prispievajú k ďalšiemu rozvoju mesta.

Podľa vyjadrenia MŽP SR Odboru posudzovania vplyvov na životné prostredie (list č. 1265/06 – 7.3), ktoré si vyžiadalo mesto Trnava, pripravovaný strategický dokument podlieha zisťovaciemu konaniu podľa zákona č. 24/2006 Z.z.

2.3 Hlavné ciele

Hlavnými cieľmi tohto strategického dokumentu je vytvoriť rámec pre odstraňovanie súčasných nedostatkov, bariér a problémov v oblasti hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta s jasnou víziou kam by mesto malo v budúcnosti v svojom rozvoji smerovať, akú úlohu v rámci regiónu by malo zohrávať a aké zázemie a prostredie by malo poskytovať svojim obyvateľom a návštevníkom.

Kvalitatívnym cieľom je vytvoriť vhodné podmienky pre rozvoj talentov, úspešné podnikanie a investovanie.

¹ V zmysle zákona č. 351/2004 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja sa slová „hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja“ nahradili slovami „**hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja, environmentálneho rozvoja a rozvoja kultúry**“. Pre zjednodušenie bude v texte ďalej uvádzané PHSR.

Zameranie plánu je:

- definovať prioritné oblasti hospodárskeho a sociálneho rozvoja
- formulovať strategickú víziu rozvoja mesta
- v rámci prioritných oblastí identifikovať rozvojové zámery
- definovať vhodné ciele resp. projekty, ktorými sa budú naplňovať rozvojové zámery
- určiť postupy, ktorými sa budú definované ciele realizovať, vrátane stanovenia zodpovednosti, časového harmonogramu a identifikácie zdrojov

2.4 Obsah (osnova)

PHSR definuje prioritné oblasti, ktoré nielen reflektujú najvýznamnejšie disparity, ale aj identifikuje a rieši oblasti s najvýraznejším rozvojovým potenciálom. Rozvojový dokument mesta pre jednotlivé prioritné oblasti bude spracovaný v podobe plánov konkrétnych akcií, v metodickej postupnosti: zámery, ciele, úlohy.

Hoci PHSR stanovuje strednodobé rozvojové ciele, strategická vízia, ktorú obsahuje, časovo tento rámec prekračuje:

STRATEGICKÁ VÍZIA:

TRNAVA BUDE NEPREHLIADNUTELNOU REGIONÁLNOU METROPOLOU, ROZVÍJAJÚCOU SVOJE DUCHOVNÉ, KULTÚRNE A AKADEMICKÉ TRADÍCIE.

MESTO BUDE POSKYTOVAŤ ZÁZEMIE PRE KVALITNÝ ŽIVOT OBYVATEĽOV, ROZVOJ TALENTOV, VYNIKAJÚCE PROSTREDIE PRE ÚSPEŠNÉ PODNIKANIE, INVESTOVANIE A BUDE PRÍŤAŽLIVÉ PRE NÁVŠTEVNÍKOV.

Pre naplnenie strategickej vízie Trnava sústreďí svoje úsilie do prioritných oblastí rozvoja, v rámci ktorých bude dosahovať strategické ciele, zámery a ciele.

PRIORITNÉ OBLASTI, STRATEGICKÉ CIELE, ZÁMERY A CIELE:

Prioritná oblasť A

ĽUDSKÉ ZDROJE A PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE - predpoklad modernej ekonomiky

Od začiatku realizácie strategického plánu ekonomického rozvoja z roku 2002 sa mestu Trnava podarilo získať významný podiel priamych zahraničných investícií, najmä v automobilovom priemysle. Pre ďalší úspešný rozvoj mesta bude dôležité, aby samospráva mala s existujúcimi podnikmi veľmi dobré vzťahy a starala sa o to, aby sa im v meste podnikalo dobre, keďže ich udržanie je významným faktorom, ovplyvňujúcim socio-ekonomickú situáciu obyvateľov mesta.

Dôležitou podmienkou pre udržanie produkcie a rozvoja odvetví s vysokou pridanou hodnotou bude dostatok kvalifikovanej pracovnej sily. Samospráva mesta, bez aktívnej a účinnej spolupráce s ostatnými subjektmi verejného sektora, vrátane samosprávy vyššieho územného celku, nemá priamy dosah na ovplyvňovanie kvality ľudských zdrojov, avšak pri zaujatí pasívneho postoja mestu hrozí strata pracovných miest, vytvorených získanými investíciami, resp. ich nevyužitie v prospech vlastných obyvateľov. Ku kľúčovým úlohám pre zvyšovanie kvality ľudských zdrojov patrí zavedenie systémových riešení predvídania a prepojenia potrieb trhu práce a kvalifikačných požiadaviek, prepojenosť odborného vzdelávania a prípravy s regionálnym trhom práce, zosúladienie školských programov s potrebami podnikateľskej sféry, zavádzanie a rozvoj celoživotného vzdelávania. Priame zahraničné investície do odvetví s vyššou pridanou hodnotou vyžadujú pružnú a výkonnú dodávateľskú sieť. Napriek úsiliu a čiastočnému naplneniu niektorých cieľov strategického plánu ekonomického rozvoja, sa od roku 2002 miestni malí a strední podnikatelia nestali významnými dodávateľmi veľkých podnikov.

Investície v Trnave dosiahli výšku, pri ktorej sa nepredpokladá v krátkom časovom horizonte presun produkcie do iných lokalít. Prítomnosť podnikov s vyššou pridanou hodnotou priniesla aj transfer moderných technológií a príležitosť pre budovanie výskumno-vývojových základní. Rýchly transfer know-how a najlepších praktík priemyslu, ale nemôže efektívne fungovať bez spolupráce s regionálnymi a miestnymi samosprávami, čo otvára priestor pre spoločnú cieľenú iniciatívu miestnej a regionálnej samosprávy v posilnení pozície trnavského regiónu v rozvoji a zavádzaní inovácií.

Strategický cieľ:

Vytvoriť vhodné prostredie pre rozvoj moderných a inovatívnych odvetví s dôrazom na znalostnú ekonomiku, zvyšovať kvalitu vzdelávania v prepojení na požiadavky rýchlo sa rozvíjajúcej ekonomiky .

Zámer A.1 Zosúladienie ponuky vzdelávania a potrieb trhu práce:

Spoločným pôsobením vzdelávacích inštitúcií a zamestnávateľov, za aktívnej podpory miestnej a regionálnej samosprávy zlepšiť prípravu pracovnej sily pre potreby trhu práce a umožniť ľuďom celoživotný odborný a kvalitatívny rast.

Cieľ A.1.1 Partnerstvo pre vzdelávanie a zamestnávanie

Cieľ A.1.2 Výročná konferencia mesta Trnava o vzdelávaní a trhu práce

Cieľ A.1.3 Cena za mimoriadne výsledky

Cieľ A.1.4 Program podpory vzdelávania prostredníctvom nadácie „Trnava Trnavčanom“

Zámer A.2 Stabilizácia existujúcich podnikov, podpora investícií do odvetví a činností s vyššou pridanou hodnotou :

Cielenými aktivitami mesta, v úzkej súčinnosti s Trnavským samosprávnym krajom, sa budú vytvárať podmienky pre stabilizáciu existujúcich podnikov a selektívne lákanie investícií do odvetví a činností s vyššou pridanou hodnotou.

Cieľ A.2.1 Pokračujúca postinvestičná starostlivosť

Cieľ A.2.2 PR mesta smerom k investíciám do odvetví a činností s vyššou pridanou hodnotou

Cieľ A.2.3 Podpora technického vzdelávania a imidžu mesta ako „high-tech“

Zámer A.3 Podpora MSP a ich prepojenie na veľkých zahraničných investorov

Iniciatívami mesta prispievať k významnejšiemu prepojeniu miestnych podnikov v Trnave usídlenými veľkými zahraničnými výrobnými spoločnosťami, so špeciálnym zreteľom na podporu malých a stredných podnikov aktívnych v inováciách.

Cieľ A.3.1 Podpora a servis pre MSP

Cieľ A.3.2 Inovačný podnikateľský inkubátor a technologické centrum

Cieľ A.3.3 Vytvorenie automobilového klastra

Zámer A.4 Posilnenie inovačného zázemia trnavského regiónu

Systematickou spoluprácou miestnej a regionálnej samosprávy, výskumno-vývojových, vzdelávacích a ďalších relevantných inštitúcií pripravovať a realizovať programy prispievajúce k posilňovaniu inovačného zázemia a kapacít trnavského regiónu.

Cieľ A.4.1 Regionálna inovačná stratégia

Cieľ A.4.2 Zvyšovanie povedomia o možnostiach čerpať prostriedky v oblasti inovácií a znalostnej ekonomiky v Trnave a okolí

Prioritná oblasť B

DOPRAVA A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA - predpoklad vyváženého rozvoja

Mesto Trnava je dopravne veľmi priaznivo situované, priamo napojené na diaľničnú sieť a železničnú trať paneurópskeho tranzitného koridoru. Strategický plán ekonomického rozvoja, prijatý v roku 2002 ako dôležitú úlohu vytýčil dokončenie severného cestného obchvatu mesta, ktorý bol vnímaný ako podmienka toho, aby rozvoj výrobných investícií nespôsobil neprijateľnú záťaž životného prostredia. Hoci sa nepotvrdilo, že dobudovanie obchvatu bude všeobecnou podmienkou prílivu investícií, je zrejmé, že dobudovanie transportných koridorov a dopravných systémov bude podmienkou udržania už existujúcich investícií a upevnenia pozitívnych stránok podnikateľského prostredia mesta. Neriešenie problému chýbajúcich častí vonkajšieho obchvatu mesta bude aj naďalej negatívne vplyvať na znečistenie životného prostredia, časovú náročnosť prepravy tovaru a osôb a bezpečnosť účastníkov dopravy.

Bude nutné sa tiež zaoberať možnosťami znižovania podielu individuálnej automobilovej dopravy, či už skvalitňovaním formy a organizácie verejnej dopravy, ale aj posilňovaním podielu pešej a cyklistickej dopravy, na ktorú má mesto Trnava vďaka

kompaktnosti svojej urbanistickej štruktúry veľké predpoklady. Trnava, podobne ako všetky iné mestá sa bude musieť vyrovnávať so stúpajúcim počtom áut a z toho vyplývajúcimi stále väčšími priestorovými nárokmi aj na statickú dopravu.

Významným krokom, ktorý nepochybne prispeje k rozvoju elektronických služieb a posilneniu informačných tokov vo všetkých oblastiach života, bez ktorých sa znalostná ekonomika a spoločnosť nemôže zaobiť, je budovanie metropolitnej káblovej siete, ktoré by malo pokračovať aj v nasledujúcom období.

Strategický cieľ:

budovať dopravný systém a technickú infraštruktúru optimálne slúžiace životu mesta

Zámer B.1 Dobudovanie vonkajšieho dopravného okruhu

Iniciatívami mesta podporovať prípravu a urýchľovať realizáciu vonkajšieho dopravného okruhu mesta.

Cieľ B.1.1 Severný obchvat

Cieľ B.1.2 Južný obchvat

Zámer B.2 Bezpečnosť a kvalita dopravy v meste

Dobre koordinovanými aktivitami postupne zvyšovať plynulosť, bezpečnosť a kvalitu dopravy v meste a súbežne obmedzovať negatívny vplyv dopravy na život obyvateľov.

Cieľ B.2.1 Politika mestskej hromadnej dopravy

Cieľ B.2.2 Odstraňovanie kolíznych bodov v záujme zlepšovania priepustnosti dopravy

Cieľ B.2.3 Parkovacia politika mesta

Cieľ B.2.4 Posilňovanie cyklistickej dopravy

Zámer B.3 Budovanie a modernizácia technickej infraštruktúry

Mesto bude systematicky spolupracovať s majiteľmi a prevádzkovateľmi sietí na území mesta pri modernizácii a budovaní technickej infraštruktúry.

Cieľ B.3.1 Koordinácia investičných aktivít s majiteľmi a prevádzkovateľmi inžinierskych sietí na území mesta

Cieľ B.3.1 Budovanie mestskej metropolitnej optickej siete

Prioritná oblasť C**MESTSKÉ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A PODMIENKY PRE VOĽNOČASOVÉ AKTIVITY - predpoklad príťažlivosti mesta**

Trnava a jej obyvatelia budú v nasledujúcom období vystavení riziku transformácie mesta na „prestupnú stanicu“ dochádzajúcich za prácou z blízkeho aj vzdialenejšieho okolia, využívajúcich služby mesta, avšak nezúčastňujúcich sa plnohodnotne na jeho

živote a neprispievajúcich do rozpočtu formou podielových daní. Kým na jednej strane zvýšenie počtu návštevníkov môže priniesť významné zvýšenie príjmov pre niektoré odvetvia (obchod, služby), na druhej strane bude spôsobovať zvyšovanie napríklad dopravnej záťaže. Dá sa tiež očakávať, že zlepšujúca sa ekonomická situácia a posilňovanie kúpnej sily obyvateľov prinesie zvýšené nároky na kvalitu služieb vrátane možností trávenia voľného času.

Mesto aj vďaka svojej lokalizácii, obkolesené poľnohospodárskou pôdou a vzdialené od stabilizujúcich prvkov lesných porastov, vykazuje veľmi nízky stupeň ekologickej stability. Zásadným zámerom prispievajúcim k zlepšeniu životného prostredia, ukotveným v územnom pláne mesta, je z hľadiska dlhodobého rozvoja vyčlenenie rozsiahleho územia pre založenie a vybudovanie lesoparkových a parkových plôch. Prioritná oblasť kvalita života by mala identifikovať opatrenia, ktorými je možné priblížiť sa k naplneniu tohto cieľa. K zhoršeniu parametrov ekologickej stability a environmentálnej udržateľnosti rozvoja v posledných rokoch prispel nárast výmery zastavaných plôch na úkor poľnohospodárskej pôdy. Rozširovanie zastavanej plochy mesta pritom nebolo sprevádzané intenzifikáciou zástavby vo vnútri urbanistickej štruktúry ani skvalitňovaním a obnovou existujúceho zastavaného územia. Deficit investícií do obnovy je citeľný najmä v územiach obytných súborov a historickom jadre mesta.

Veľkou témou tiež bude komplexná revitalizácia panelových sídlisk, pozostávajúca nielen z obnovy verejných priestorov, vrátane skvalitňovania zelene, ale aj skvalitňovania fyzikálno-technických a vizuálnych parametrov panelových domov.

Strategický cieľ:

poskytovať kvalitné životné prostredie a ponúkať atraktívne príležitosti pre život obyvateľov mesta

Zámer C.1 Skvalitňovanie a budovanie rekreačno-oddychových zón

Mesto v spolupráci s ďalšími relevantnými partnermi bude systematicky dobudovávať a skvalitňovať existujúce územia pre rekreáciu a oddych obyvateľov a vytvárať podmienky pre zakladanie nových plôch zelene.

Cieľ C.1.1 Revitalizácia areálu Kamenného mlyna

Cieľ C.1.2 Obnova biokoridorov na území mesta

Cieľ C.1.3 Budovanie nových rekreačných plôch na území mesta

Zámer C.2 Skvalitňovanie prostredia sídlisk

Mesto bude iniciovať a aktívne sa zúčastňovať aktivít smerujúcich ku skvalitňovaniu prostredia sídlisk, vrátane zabraňovania neprimeranému zahusťovaniu zástavby.

Cieľ C.2.1 Humanizácia vybraných obytných súborov

Cieľ C.2.2 Obnova bytových domov a ich okolia

Cieľ C.2.3 Regulácia hustoty zástavby

Zámer C.3 Zatraktívnenie centra mesta

Mesto v spolupráci s ostatnými dotknutými subjektmi pripraví, uskutoční a podporí projekty, ktorých cieľom bude skvalitnenie vzhľadu a funkčného využitia centra mesta.

- Cieľ C.3.1 Obnova pešej zóny
- Cieľ C.3.2 Obnova verejných priestranstiev historického jadra
- Cieľ C.3.3 Obnova hradobného systému
- Cieľ C.3.4 Obnova komplexu bývalej Trnavskej univerzity
- Cieľ C.3.5 Obnova amfiteátra

Zámer C.4 Voľnočasové aktivity

Samospráva v spolupráci s ostatnými poskytovateľmi a ďalšími relevantnými subjektami bude vytvárať podmienky pre rozširovanie a skvalitňovanie ponuky na trávenie voľného času obyvateľov mesta.

- Cieľ C.4.1 Modernizácia športovísk pri základných školách
- Cieľ C.4.2 Sprístupňovanie športovísk školských areálov na území mesta
- Cieľ C.4.3 Program obnovy verejných športovísk
- Cieľ C.4.4 Podpora využívania športových a kultúrnych zariadení

Zámer C.5 Environmentálne projekty

Mesto bude podporovať environmentálne projekty, s dôrazom na podporu environmentálnej výchovy a zlepšovania nakladania s komunálnym odpadom.

- Cieľ C.5.1 Zvyšovanie environmentálneho povedomia
- Cieľ C.5.2 Zefektívnenie spôsobu nakladania s komunálnym odpadom
- Cieľ C.5.3 Zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja mesta Trnava
- Cieľ C.5.4 Rekultivácia skládky Boleráz

Prioritná oblasť D**VYBAVENOSŤ A SLUŽBY PRE OBYVATEĽOV MESTA - predpoklad kvality života**

Trnava má vážny záujem prilákať a udržať kvalitnú populáciu, k čomu je nepochybne potrebné ponúknuť kvalitné životné podmienky, jednak v podobe uspokojovania základných životných potrieb ako bývanie a pracovné príležitosti, ale aj doplnkové služby, uľahčujúce a skvalitňujúce život obyvateľov mesta.

Mesto tiež hodlá v budúcnosti zaoberať sociálnymi otázkami, z ktorých mnohé súvisia s demografickými trendmi ako zvyšujúci sa vek obyvateľstva a nároky na zdravotnú starostlivosť. Komunitné strategické plánovanie je príležitosťou ako do riešenia týchto problémov zapojiť ďalšie potrebné zdroje (štátne, súkromné alebo zdroje neziskových organizácií) a umožniť mestu hrať koordinačnú a organizačnú úlohu.

Popri zlepšovaní fyzických podmienok pre uspokojenie životných potrieb obyvateľov, bude ambíciou PHSR napláňovať aktivity a projekty, realizácia ktorých prispeje k väčšej zodpovednosti, iniciatíve, kreativite a participácii slobodných občanov.

Strategický cieľ:

zabezpečiť ponuku kvalitných verejných služieb, reagujúcich na meniace sa potreby obyvateľov mesta

Zámer D.1 Komunikácia s občanmi a verejnosťou

Cielenými aktivitami samosprávy prispievať k zvýšeniu informovanosti a koordinácii poskytovateľov služieb, s cieľom zvýšiť kvalitu a efektivitu služieb poskytovaných na území mesta.

Cieľ D.1.1 Posilnenie komunikácie s verejnosťou

Cieľ D.1.2 Prezentácie poskytovateľov sociálnych služieb

Cieľ D.1.3 Verejné prednášky na sociálne témy

Zámer D.2 Vytváranie podmienok pre aktivity občanov, záujmových a profesných

Mesto bude systematicky podmienky pre aktivizáciu a zapájanie do života mesta čo najširšieho sociálneho spektra občanov.

Cieľ D.2.1 Zapájanie seniorov do spoločenského života

Cieľ D.2.1 Integrácia sociálne slabých skupín

Cieľ D.2.1 Zapájanie profesných a záujmových skupín do života mesta

Zámer D.3 Obnova a budovanie mestských zariadení

Investičnou obnovou mestských zariadení vytvárať materiálne podmienky pre poskytovanie kvalitných a modernými formami uskutočňovaných služieb pre obyvateľov mesta.

Cieľ D.3.1 Debarierizácia

Cieľ D.3.2 Investície do mestských zariadení

Cieľ D.3.3 Výstavba sociálnych bytov

Zámer D.4 Starostlivosť o špecifické skupiny

V spolupráci objednávateľov, poskytovateľov a užívateľov rozšíriť ponuku a zvýšiť efektivitu poskytovaných sociálnych služieb pre okrajové skupiny a skupiny so špecifickými potrebami.

Cieľ D.4.1 Koordinácia riešenia problematiky špecifických skupín

Cieľ D.4.2 Aktivizácia tretieho sektora na území mesta pre riešenie absentujúcich oblastí

Určenie realizačných priorít

Súčasťou procesu spracovania PHSR je aj určenie priorít medzi jednotlivými cieľmi. Účelom je prispieť k čo najefektívnejšiemu plánovaniu konkrétnych úloh a rozhodovaniu o použití, resp. hľadaní a načasovaní zdrojov potrebných na realizáciu strategického plánu.

Jednotlivé ciele obsiahnuté v PHSR sa hodnotia z nasledujúcich hľadísk: vplyv na dosiahnutie zámeru, realizovateľnosť (toto kritérium malo dvojnásobnú váhu), načasovanie, vplyv na investície a tvorbu pracovných miest, vplyv na kvalitu života v meste, možnosť zapojenia súkromného a tretieho sektora a nadväznosť na iné ciele. Kritériá sú určené tak, aby podporovali konzistenciu a realizovateľnosť rozvojového programu, vrátane jeho zamerania na podporu stratégií rastu a zvyšovania kvality života.

Finálna verzia PHSR bude mať nasledovnú štruktúru dokumentu:

ÚVOD**STRATEGICKÁ VÍZIA****MAPA PHSR****AKČNÉ PLÁNY**

- A. ĽUDSKÉ ZDROJE A PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE
- B. DOPRAVA A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA
- C. MESTSKÉ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A PODMIENKY PRE VOĽNOČASOVÉ AKTIVITY
- D. STAROSTLIVOSŤ O OBČANA

URČENIE REALIZAČNÝCH PRIORÍT**REALIZÁCIA PHSR****ZOZNAMY**

- KOMISIA PRE STRATEGICKÝ ROZVOJ
- PRACOVNÁ SKUPINA PRE ĽUDSKÉ ZDROJE A PODNIKANIE
- PRACOVNÁ SKUPINA PRE DOPRAVU A TECHNICKÚ INFRAŠTRUKTÚRU
- PRACOVNÁ SKUPINA MESTSKÉ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A PODMIENKY PRE VOĽNOČASOVÉ AKTIVITY
- PRACOVNÁ SKUPINA PRE STAROSTLIVOSŤ O OBČANA

PRÍLOHY

- A. PROFIL MESTA TRNAVA

- B. ENVIRONMENTÁLNY PROFIL MESTA TRNAVA
- C. PRIESKUM PODNIKATEĽSKÉHO PROSTREDIA
- D. ANALÝZA SWOT

2.5 Uvažované variantné riešenia

Vzhľadom k procesu spracovania PHSR, v rámci ktorého rozvojový dokument vzniká na základe štruktúrovaného procesu participatívneho plánovania, variantné riešenia vznikajú nie výberom jednej z viacerých plnohodnotne rozpracovaných alternatív, ale ako výsledok konsenzuálnej zhody. Takto vzniknutá zhoda je výsledkom diskusie zúčastnených, do procesu zapojených zástupcov odbornej verejnosti a dotknutých subjektov, pričom významným faktorom výberu možností je hľadisko uskutočniteľnosti.

Keďže variantné riešenia sú predmetom priebežných rozhodovaní v priebehu spracovania plánu, výsledný plán bude na schválenie predložený v jednom variante..

2.6 Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania

Príprava

PHSR sa spracováva metódou štruktúrovaného, hierarchického procesu, v priebehu ktorého sa postupne upresňujú a rozpracovávajú jednotlivé úrovne plánu, až do úrovne návrhu vykonávacieho postupu.

Súčasťou prípravy je aj komunikácia s verejnosťou a zabezpečenie verejnej rozpravy, s cieľom verejnosť informovať o obsahu plánu, vysvetliť zámery, ktoré sú obsahom plánu a vypočuť si názory a návrhy verejnosti a zohľadniť ich pri príprave dokumentu.

Harmonogram prípravy:

od 15.3.2005

aktualizácia profilu mesta a posúdenie relevantnosti iných uskutočnených prieskumov

14. 12. 2005 **1. stretnutie KSR** (Komisie pre strategický rozvoj): predstavenie projektu

15. 3. 2006 **2. stretnutie KSR:** prehľad údajov, vysvetlenie procesu SEA, prezentácia profilu mesta a výsledkov prieskumu v podnikoch; aktualizácia kritických oblastí rozvoja mesta; zostavenie subkomisií pre SWOT analýzy a prehodnotenie strategickej vízie

16. 3. 2006 **stretnutia pracovných skupín** (resp. subkomisií): uskutočnenie SWOT analýz a prehodnotenie strategickej vízie

- 12. 4. 2006** **3. stretnutie KSR:** diskusia o výsledkoch SWOT analýzy a o strategickej vízii; zostavenie pracovných skupín pre jednotlivé kritické oblasti, vysvetlenie úloh pracovných skupín
- 19. - 20. 4. 2006 stretnutia pracovných skupín:** stanovenie zámerov akčných plánov
- 10. – 11.5. 2006 stretnutia pracovných skupín:** stanovenie cieľov akčných plánov
- 31. 5. 2006** **4. stretnutie KSR:** predstavenie a schválenie zámerov a cieľov, navrhnutie spôsobu ich dosiahnutia
- 1. - 2. 6. 2006** **stretnutia pracovných skupín:** rozpracovanie akčných plánov do úrovne úloh
- 28. 6. 2006** **5. stretnutie KSR:** prerokovanie a odsúhlasenie akčných plánov, ktoré budú zahrnuté do strategického plánu; určenie priorít cieľov; prijatie aktualizovaného strategického plánu vrátane plánu na riadenie realizácie
- do 31.8.2006 verejné stretnutie s občanmi mesta - prezentácia strategického plánu; strategické posúdenie vplyvov na životné prostredie; zostavenie Komisie pre riadenie realizácie
- 5.9. 2006** prerokovanie a schválenie plánu v MZ
- 30.9.2006 spracovanie konečnej verzie PHSR.

Schvaľovanie

- 05.09.2006 prerokovanie a schválenie plánu v MZ

2.7 Vzťah k iným strategickým dokumentom.

Posudzovaný strategický dokument je svojimi cieľmi a zameraním prepojený na nasledovné strategické dokumenty relevantné územiu:

- Územný plán mesta Trnava (Aktualizácia 2004)
- Energetická politika mesta Trnava (v procese prípravy)
- Program odpadového hospodárstva mesta Trnava (v procese prípravy)
- Strategický plán ekonomického rozvoja mesta Trnava 2002

Z hľadiska hierarchicky nadradených strategických dokumentov je možné definovať existenciu vzťahu k nasledovným existujúcim regionálnym a národným strategickým dokumentom:

- Konceptia územného rozvoja Slovenska II., MŽP SR, Bratislava, 1998
- Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja
- Marketingová stratégia, rozvoj a propagácia regiónu JE Jaslovské Bohunice; Združenie miest a obcí, región JE Jaslovské Bohunice, 2005
- Regionálny operačný program NUTS II – juhozápadné Slovensko na roky 2000-2006, KÚ Trnava
- Akčný plán zamestnanosti Trnavského samosprávneho kraja
- Program odpadového hospodárstva SR od r. 2006 do 2010
- Energetická politika SR
- Národný strategický referenčný rámec Slovenskej republiky 2007 – 2013, Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR, (v procese prípravy)

2.8 Orgán kompetentný na jeho prijatie

Mestské zastupiteľstvo mesta Trnava

2.9 Druh schvaľovacieho dokumentu (napr. uznesenie národnej rady, uznesenie vlády, nariadenie)

Uznesenie Mestského zastupiteľstva

3 Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia

Vo všeobecnosti je možné očakávať pozitívne a negatívne vplyvy na životné prostredie, ktoré vždy sprevádzajú akýkoľvek rozvoj spoločnosti či už v priamej alebo nepriamej, kumulatívnej a synergetickej pôsobnosti. Predpokladané vplyvy súvisia so vstupmi a výstupmi relevantnými pre tento plán.

3.1 Požiadavky na vstupy

Stratégia rozvoja mesta Trnava v oblasti hospodárskej a sociálnej opísaná v predkladanom strategickom dokumente si vyžiada rôzne vstupy, ktoré v súčasnosti nie je možné definovať kvantitatívne a kvalitatívna charakteristika môže byť opísaná len na veľmi všeobecnej úrovni.

Za najvýznamnejšie vstupy pre tento plán je možné považovať:

- Ľudské zdroje
- Finančné zdroje
- Energetické a materiálové zdroje

Ľudské zdroje

Pretože navrhovaný PHSR je charakteristický viac zvyšovaním kvalitatívnych ukazovateľov ako kvantitatívnych, dôležitým vstupom budú ľudské zdroje a to najmä na úrovni riadenia – manažmentu.

Vzhľadom k orientácii rozvojového dokumentu na oblasti priamo alebo sprostredkovane súvisiace s výkonom samosprávnych funkcií a zlepšovaním kvality občianskeho komfortu, PHSR kladie vysoké nároky na kvalifikačné, organizačné a riadiace kapacity ľudských zdrojov samosprávy a to tak na miestnej, ako aj na regionálnej úrovni.

K napĺňaniu cieľov strategického dokumentu bude potrebný efektívny manažment samosprávy a veľmi dobrá spolupráca so všetkými zainteresovanými stranami, ale najmä kľúčovými aktérmi, s využitím všetkých formálnych aj neformálnych možností.

Finančné zdroje

Zdroje potrebné na realizáciu predkladaného plánu budú kombináciou financií z rozpočtu mesta, štátnych, súkromných zdrojov alebo zdrojov neziskových organizácií s využitím rôznych podpôr, projektov, grantov, či už na regionálnej, národnej, alebo európskej úrovni.

Plán je cielene smerovaný na využitie príležitostí, ktoré vytvára dostupnosť prostriedkov zo štrukturálnych fondov a to vo všetkých sférach, kde sa také financovanie dá predpokladať.

Energetické a materiálové vstupy

Plán uvažuje s budovaním nových objektov (pre potreby rekreácie a oddychu, zlepšenia dopravnej a bytovej situácie, atď.), s rekonštrukciami existujúcich objektov, s rozširovaním zelených plôch – čo si vyžiada určité vstupy energií a materiálov. Množstvá nie je možné definovať, je možné však konštatovať, že sú to vstupy podstatne nižšie ako pri extenzívnom rozvoji (plán nepočíta s významným zvyšovaním, resp. zväčšovaním zastavanosti územia, budovaním nových závodov, rozširovaním výroby..).

Vzhľadom na nutnosť dobudovania dopravnej infraštruktúry - obchvatu mesta, s cieľom znížiť zaťaženie obyvateľov negatívnymi vplyvmi z dopravy, energetické a materiálové vstupy budú potrebné (definuje ich EIA pre konkrétne projekty) a tiež bude dochádzať k záberu poľnohospodárskej pôdy pre realizáciu líniových dopravných stavieb.

Iné vstupy

S ohľadom na skutočnosť, že predkladaný plán je zameraný skôr na intenzívny rozvoj územia mesta ako extenzívny a nepredpokladá významnejšie zmeny existujúceho využívania územia, vstupy vo forme nových záberov pôdy alebo lesa, s výnimkou vyššie uvedených nárokov na budovanie líniových dopravných stavieb, sa nepredpokladajú. Naopak, plánuje sa s posilňovaním prírodného prostredia (nová výsadba stromov a rozširovanie zelene).

V súvislosti s potencionálnym rastom obyvateľstva je logické počítat s rastúcimi požiadavkami na bývanie a využívanie infraštruktúry.

3.2 Údaje o výstupoch

Výstupmi predkladanej stratégie hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Trnava budú predovšetkým výstupy kvalitatívne, t. j. zlepšenia existujúcej situácie a to najmä v uvedených prioritných oblastiach, nasledovne:

Hlavné výstupy a očakávané zlepšenia:

- Lepšie podmienky pre výchovu a vzdelávanie, vrátane celoživotného vzdelávania
- Budovanie zázemia pre znalostnú ekonomiku, rozširovanie príležitostí pre uplatnenie inovácií a pre využívanie moderných technológií v existujúcich výrobných zariadeniach
- Zvýšenie kvalifikácie pracovnej sily s ohľadom na potreby praxe
- Lepšie využitie MHD, zníženie ohrozenia a záťaže obyvateľstva automobilovou dopravou, rozširovanie ponuky pre cyklistickú dopravu ako alternatívu k individuálnej automobilovej doprave
- Rozšírenie ponuky zariadení a príležitostí pre trávenie voľného času
- Zlepšenie obytného prostredia sídlisk a rozširovanie zelených plôch v meste

- Nové rekreačné a oddychové možnosti
- Posilnené funkcie biokoridorov, nové revitalizované územia
- Rekonštruované historické objekty
- Skvalitnenie starostlivosti o znevýhodnené sociálne skupiny, rozšírenie ponuky nových druhov služieb s ohľadom na starnutie populácie.

3.3 Údaje o priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

3.3.1 Priame vplyvy

Priame negatívne vplyvy na životné prostredia je možné očakávať v súvislosti s potencionálnym rastom počtu obyvateľstva a naplňaní jeho potrieb (vyššia spotreba vody, energie, produktov, vyššie nároky na infraštruktúru, zvyšovanie osobnej dopravy). S rastom počtu obyvateľstva súvisí aj vyššia produkcia odpadov, odpadových vôd a emisií z dopravy.

Je predpoklad, že po splnení cieľa zvýšiť príťažlivosť mesta pre obyvateľov a návštevníkov, rast počtu obyvateľov mesta Trnava bude reálny, hoci sa počíta aj so starnutím populácie mesta. Posilnenie potenciálu rekreácie a športu môže spôsobiť vyšší záujem obyvateľov iných miest navštevovať a využívať tieto služby, čo si opäť vyžiada vyššie vstupy a spôsobí vyššie výstupy do životného prostredia.

Nasmerovanie hospodárskeho rozvoja k znalostnej ekonomike a podpore skôr intenzívneho ako extenzívneho rozvoja mesta je predpokladom limitovania negatívnych vplyvov na životné prostredie a udržiavania záťaže životného prostredia v medziach existujúcich environmentálnych kapacít vo všetkých zložkách prírodného prostredia.

Najnižšiu environmentálnu kapacitu v súčasnosti má ovzdušie a to v environmentálnom aspekte znečisťovanie ovzdušia tuhými znečisťujúcimi látkami (TZL) a PM10 (častice TZL o rozmere 10 µm (mikrometer)), kde dochádza k nadlimitnému počtu prekročovania denných koncentrácií. Je to problém väčšiny miest Slovenska a takmer všetkých metropol Európy. Príčinou znečisťovania nie sú len priemyselné zdroje, ale najmä doprava, sekundárna prašnosť, lokálne kúreniská, veterná erózia pôd, diaľkový prenos, atď.

Nízkou environmentálnu kapacitu majú aj povrchové vody v tokoch, kde je znečistenie vôd identifikované v najvyšších stupňoch. V tejto oblasti sa nepredpokladaná zhoršenie situácie, pretože plán neuvažuje s novými významnými zdrojmi znečisťovania povrchových vôd.

Riešenie dopravnej situácie mesta budovaním obchvatov mesta si vyžiada nový záber pôd, najmä poľnohospodársky využívaných. Záber pôdy predstavuje významný priamy negatívny vplyv, jeho posúdenie spadá pod EIA proces pre jednotlivé stavby/zámery.

Priame pozitívne vplyvy na životné prostredie, ktorého zložkou sú aj socio - ekonomické podmienky a vzťahy sa očakávajú v mnohých oblastiach kvality života obyvateľa mesta ako sú:

- Zlepšenie dopravnej situácie
- Zníženie záťaže hlukom
- Zlepšenie bývania a služieb
- Zlepšenie vizuálneho vnemu mesta, resp. jeho častí
- Zvýšenie rozlohy zelene
- Vytvorenie zón oddychu a relaxácie
- Lepšie vzdelanie
- Lepšie pracovné príležitosti
- Lepšie podmienky pre oddych, rekreáciu a šport

3.3.2 Nepriame vplyvy

Nepriame negatívne vplyvy je možné očakávať s rozvojom rekreačných a športových aktivít v územiach kde doposiaľ takéto aktivity neboli (Trnavské rybníky, Cerský lesík, nové cyklotrasy) a najmä v blízkosti území s prvkami ochrany prírody.

V takomto prípade by malo byť postupované veľmi citlivo a pri povoľovaní takýchto činností využiť (aj dobrovoľne) všetky dostupné procesy posúdenia, najmä kumulatívnych vplyvov, aby sa zamedzilo tzv. salámovému efektu, kedy sa posudzujú jednotlivé aktivity a územia osobitne (aj s časovým odstupom) a dopady kumulácie vplyvov nie sú identifikované a hodnotené. V takomto prípade je vhodné posúdiť koncepciu využitia, resp. zmeny využitia územia z pohľadu dopadov na životné prostredie s odôvodnením vysokej citlivosti a zraniteľnosti územia (danými jeho dôležitosťou).

Za ďalšie negatívne vplyvy možno považovať vplyvy vyvolané vyššou návštevnosťou mesta, zvýšenými rekreačnými činnosťami a službami s nimi spojenými, rekonštrukčnými a stavebnými prácami, čo sa prejaví vyššou spotrebou materiálov a energií a vyššou produkciou odpadov. Tieto vplyvy však nemožno považovať za významné, najmä ak sú vyvážené pozitívnymi vplyvmi alebo sú krátkodobé.

Nepriame pozitívne vplyvy súvisia s preferovaním znalostnej ekonomiky, čím sa redukuje potreba investícií do činností s nízkou pridanou hodnotou a vysokými nárokmi na vstupy (prírodné zdroje) a elimináciu výstupov z takýchto činností do životného prostredia (emisie do pôd, vôd a ovzdušia, odpady).

Vzdelávanie a zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľov mesta, ale aj študentov z iných miest by sa malo odzrkadliť v citlivejšom správaní voči prírodnému a mestskému prostrediu, lepšej orientácii na trhu výrobkov, nižšej produkcii komunálnych odpadov, lepšej a vyššej separácii odpadov, šetreniu energií a skrášľovaniu a udržiavaniu svojho najbližšieho životného prostredia.

Tým, že sa pre obyvateľov vytvorí príťažlivejšie prostredie, je predpoklad, že v meste budú tráviť aj svoj voľný čas a využívať služby v meste, čo je nepriamy prínos pre mesto.

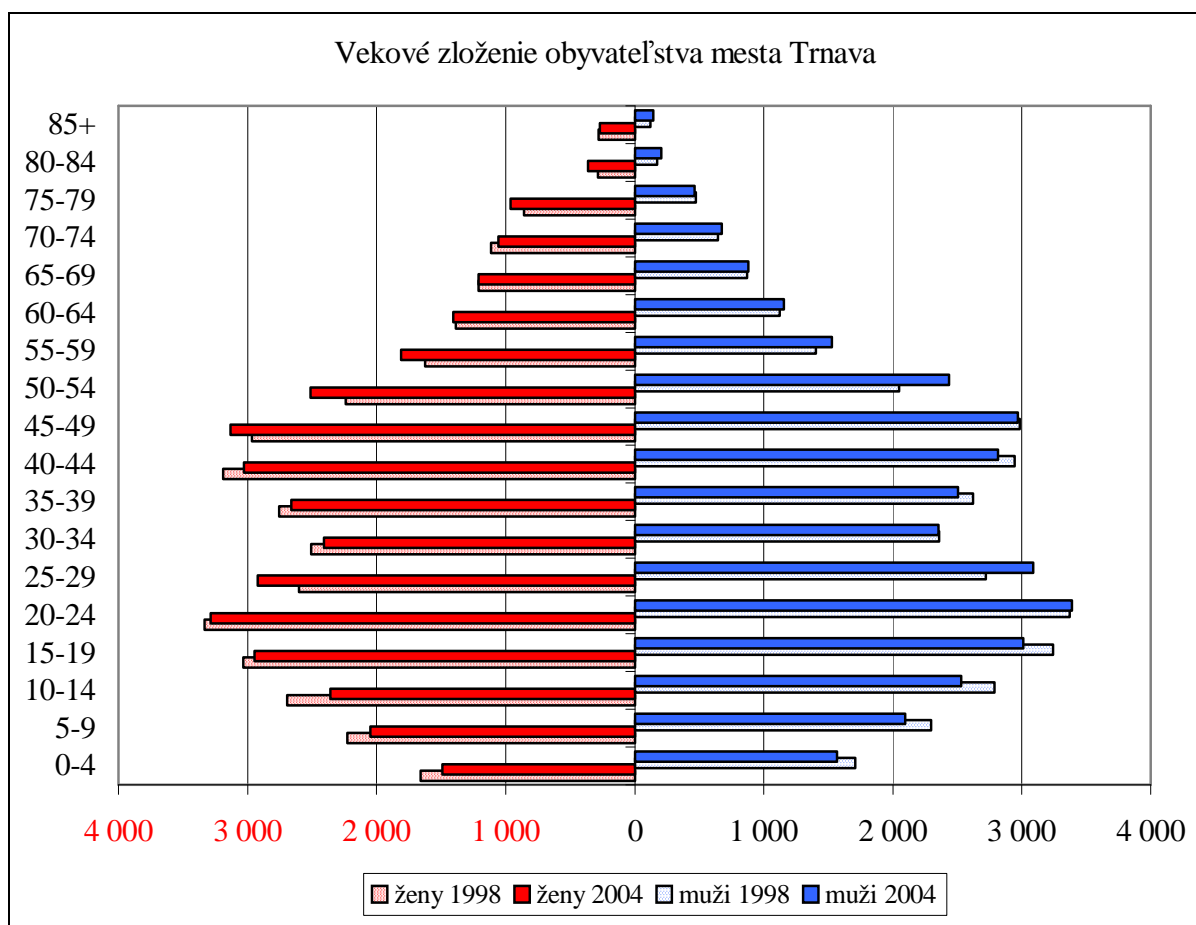
Zvýšením príťažlivosti mesta nielen pre obyvateľov, ale aj pre návštevníkov mesta sa predpokladá zvýšenie návštevnosti a skvalitnenie rekreačných služieb, čo prináša ďalšie výhody nielen v lokálnom, ale celonárodnom merítku.

Riešením dopravnej situácie s cieľom obmedzenia dopravy v meste je možné očakávať nižšie emisie znečisťujúcich látok do ovzdušia, nižšia sekundárna prašnosť a nižšie hladiny hluku, čo by nepriamo znamenalo redukciu negatívnych vplyvov na zdravie človeka.

3.4 Vplyv na zdravotný stav obyvateľstva.

3.4.1 Počet obyvateľov ovplyvnených navrhovanou stratégiou

Navrhovaným plánom hospodárskeho a sociálneho rozvoja bude ovplyvnených približne 70 000 obyvateľov mesta Trnava (k 31. 12. 2004 malo mesto Trnava 69 140 obyvateľov) vo vekovom zložení, ktoré vyjadruje obrázok č.1. Okrem obyvateľov mesta budú ovplyvnení aj návštevníci mesta a študenti, resp. iní s prechodným bydliskom v Trnave.

Obrázok č. 1 Vekové zloženie obyvateľstva mesta Trnava

3.4.2 Súčasný stav verejného zdravia

Súčasný stav verejného zdravia obyvateľov mesta Trnava je podrobne opísaný v Profile zdravia mesta Trnava (2006), z ktorého sú v prílohe č. 5 uvedené niektoré základné charakteristiky.

Z celkového komparatívneho hodnotenia, kedy sa jednotlivé ukazovatele pre mesto Trnava porovnávali s ukazovateľmi pre celú Slovenskú republiku vyplynuli nasledovné závery:

- Okrem roku 1997 bol relatívny prirodzený prírastok obyvateľstva mesta Trnava vyšší v porovnaní s úrovňou Slovenskej republiky. (V meste Trnava došlo v roku 2003 k úbytku obyvateľstva z prirodzeného pohybu, keď počet zomrelých bol vyšší, ako počet živonarodených na 1 000 obyvateľov.)
- Trend poklesu pôrodnosti je rýchlejší ako v SR. (V súčasnom období spomínaný pokles pôrodnosti nie je spôsobený iba obmedzovaním počtu detí v rodine (plánované rodičovstvo), ale i vyšším sobášnym a pôrodným vekom matiek. Okrem demografických faktorov môže byť pokles pôrodnosti a plodnosti

spôsobený zmenou ekonomických pomerov (rastúce životné náklady, riešenie bytovej situácie mladých ľudí, nezamestnanosť) a sociálnych pomerov spoločnosti (podnikanie, cestovanie, štúdium).

- Potratovosť je jediný z demografických procesov, ktorý v 90-tych rokoch v meste Trnava a Slovenskej republike zaznamenal jednoznačne zo spoločenského hľadiska pozitívny trend vývoja, pokles. (Potraty na 1 000 narodených spolu v meste Trnava dosahovali vyššie hodnoty ako úroveň SR , avšak v rokoch 2001 - 2004 došlo k vyrovnaniu týchto hodnôt.)
- Dojčenská úmrtnosť v meste Trnava vykazuje v porovnaní so Slovenskou republikou vyššiu variabilitu údajov, po roku 1997 došlo k istej stabilizácii, oproti zahraničiu je na nízkej úrovni.
- V porovnaní so Slovenskou republikou je celková hrubá úmrtnosť v meste Trnava trvale nižšia.
- Hlavné príčiny úmrtnosti sú totožné s príčinami v Slovenskej republike. (Podstatná časť úmrtnosti obyvateľstva sa sústreďuje do 5 hlavných kapitol príčin smrti a to nádory, choroby obehovej, dýchacej a tráviacej sústavy a vonkajšie príčiny smrti.)
- Práceschopnosť v okrese Trnava trvale klesá. (Hlavné príčiny práceschopnosti sú ochorenia dýchacej sústavy, svalovej sústavy, kostí a spojivového tkaniva a poranenia a vonkajšie príčiny, ochorenia tráviacej sústavy , močového a pohlavného systému.)

Zdravotné riziká

Podľa najnovšej štúdie EEA (Európskej environmentálnej agentúry) “Životné prostredie a zdravie“ (2005) faktory, ktoré majú vplyv na zdravotný stav človeka sú rôznorodé a sú vo vzájomnej pôsobnosti. Medzi ne patria:

- genetická dispozícia
- vek
- výživa a životný štýl
- socio-ekonomické faktory
- expozícia environmentálnym škodlivinám.

Dôležitým je aj hodnotenie **environmentálneho zdravia**.

Environmentálne zdravie zahŕňa priame patologické efekty chemikálií, radiácie a niektorých biologických látok ako aj ich vplyv (často nepriamy) na zdravie a pohodu, a

to cez fyzické, psychické, sociálne a estetické životné prostredie zahrňujúce bývanie, mestský rozvoj, využívanie územia a dopravu.

Podľa dnešných názorov sa v podmienkach súčasných hospodársky rozvinutých krajín na tvorbe zdravia a jeho potenciáli podieľajú jednotlivé faktory takto:

- spôsob života 40-50 %
- životné a pracovné prostredie 20-30 %
- genetické faktory 10-20 %
- zdravotníctvo 10-20 %.

Zdravotné riziká spojené so znečistením životného prostredia sú spôsobené prijímaním škodlivín:

- inhalovaním
- tráviacou sústavou (potravinami a nápojmi)
- priamym kontaktom cez pokožku.

Podľa správy EEA (2005) najvýznamnejšími príčinami ochorení obehovej sústavy sú:

- znečistenie ovzdušia (CO, ozón, TZL)
- fajčenie
- CO
- olovo
- hluk
- inhalovateľné častice (PM 2,5 – 10)
- potrava, vysoký cholesterol
- stres.

Najvýznamnejšími príčinami ochorení dýchacích ciest sú:

- fajčenie
- oxid siričitý
- oxid dusičitý
- **inhalovateľné častice (PM 2,5 – 10)**

- prízemný ozón
- huby – spóry
- roztoče prachu
- peľ
- zvieracie chlpy, srst', exkrementy
- vlhko.

Najvýznamnejšími príčinami onkologických ochorení sú:

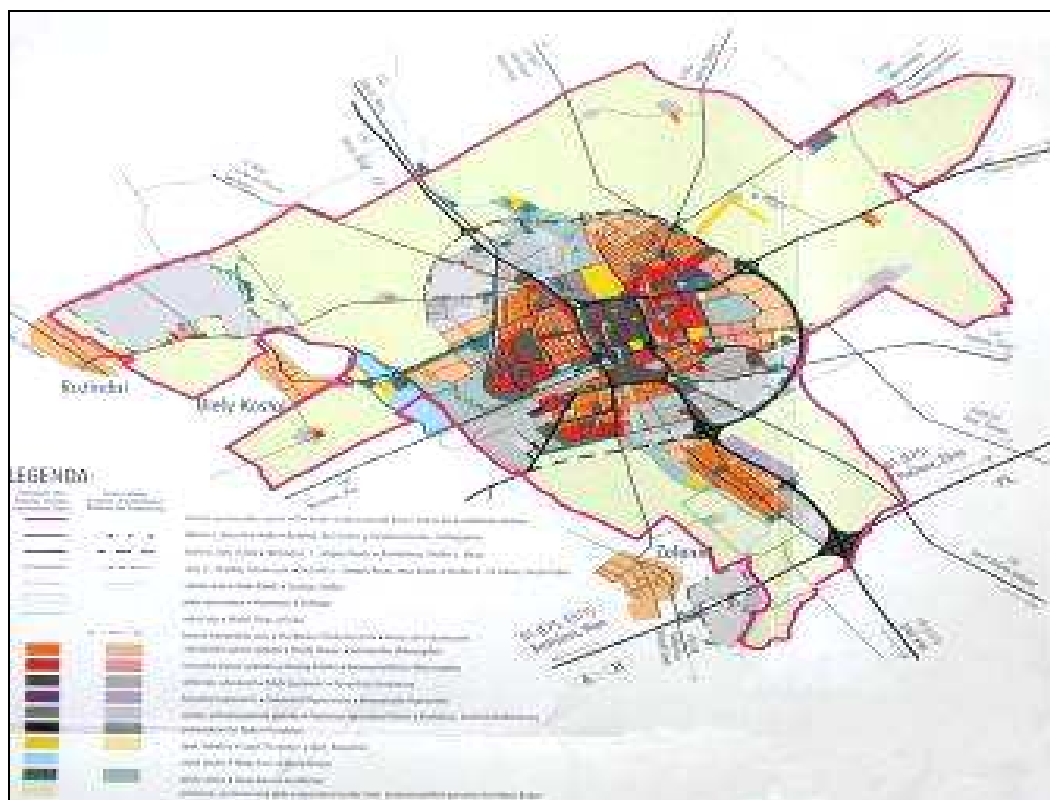
- znečistenie ovzdušia (PM, najmä PM_{2,5})
- fajčenie
- niektoré pesticídy
- azbest
- prírodné toxíny (alfatoxíny)
- PAU, dieslové výfuky
- niektoré kovy (As, Cd, Cr)
- žiarenie
- radón
- dioxíny.

S ohľadom na históriu územia a dlhoročné zaťažovanie životného prostredia priemyselnou a poľnohospodárskou činnosťou, ako aj na dopravnú situáciu, boli a sú problematické v tomto území TZL, konkrétne PM₁₀ (primárna a najmä sekundárna prašnosť). Z tohto dôvodu je územie zaradené pod osobitné riadenie kvality ovzdušia pre znečisťujúcu látku PM₁₀ (Akčný plán na zabezpečenie kvality ovzdušia, KÚŽP v Trnave, Program na zlepšenie kvality ovzdušia v oblasti riadenia kvality ovzdušia – územie mesta Trnavy). V prílohách č.1 – 4 sú uvedené informácie a údaje o riadení kvality ovzdušia v tomto území.

Vo väčšine miest sú limitné hodnoty pre tento ukazovateľ prekračované a to aj v tých prípadoch, keď sa tu nenachádzajú významnejšie primárne zdroje emisií (priemysel). Regionálne pozadie PM₁₀ v blízkosti väčších miest v SR sa odhaduje na úrovni 25-30 µg/m³ a vo všetkých takýchto mestách je riziko prekračovania priemernej ročnej koncentrácie 40 µg/m³ a najmä priemerných denných koncentrácií 50 µg/m³ vo väčšom počte ako je povolené (viac ako v 35 dňoch za rok). Aj mesto Trnava patrí medzi tieto prípady, kedy dochádza k prekračovaniu denného limitu.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor ochrany ovzdušia, na základe ust. § 9 ods.3 zákona č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší) v znení zákona č. 245/2003 Z. z. uverejnilo vo svojom

vestníku oblasti riadenia kvality ovzdušia. Podľa tohto vestníka vymedzenou oblasťou riadenia kvality ovzdušia je i územie mesta Trnavy pre znečisťujúcu látku PM10 (tuhé častice veľkosti 10 mikrometrov). Oblasť riadenia kvality ovzdušia je vymedzená na nasledujúcom obrázku červenou čiarou..

Zdroj: KÚŽP Trnava

Obrázok č. 2 Územie riadenia kvality ovzdušia pre znečisťujúcu látku PM10

Primárne limity pre kvalitu ovzdušia sú stanovené tak, aby eliminovali akýkoľvek negatívny vplyv na zdravie človeka ak sú prekračované riziko negatívneho vplyvu na zdravie človeka stúpa. Znečistené ovzdušie, znečistené najmä TZL a PM10 má však negatívny vplyv na zdravie obyvateľstva, čo jasne dokazujú najnovšie štúdie Európskej Environmentálnej Agentúry (EEA).

Navrhovaná stratégia reálnu imisnú situáciu vzhľadom na svoj charakter výraznejšie ovplyvniť nemôže, je však predpoklad, že mnohé opatrenia uvedené v PHSR budú situáciu v meste aspoň stabilizovať. Významnejšie zdravotné riziká z navrhovanej stratégie nevyplývajú, naopak mnohé z opatrení sú zamerané na znižovanie zdravotných rizík (skvalitňovanie existujúcich a vytváranie možností rekreácie a oddychu, podpora voľnočasových aktivít, zelené pľúca vo všetkých mestských častiach a sídliskách, revitalizácia biokoridoru Parná, iné).

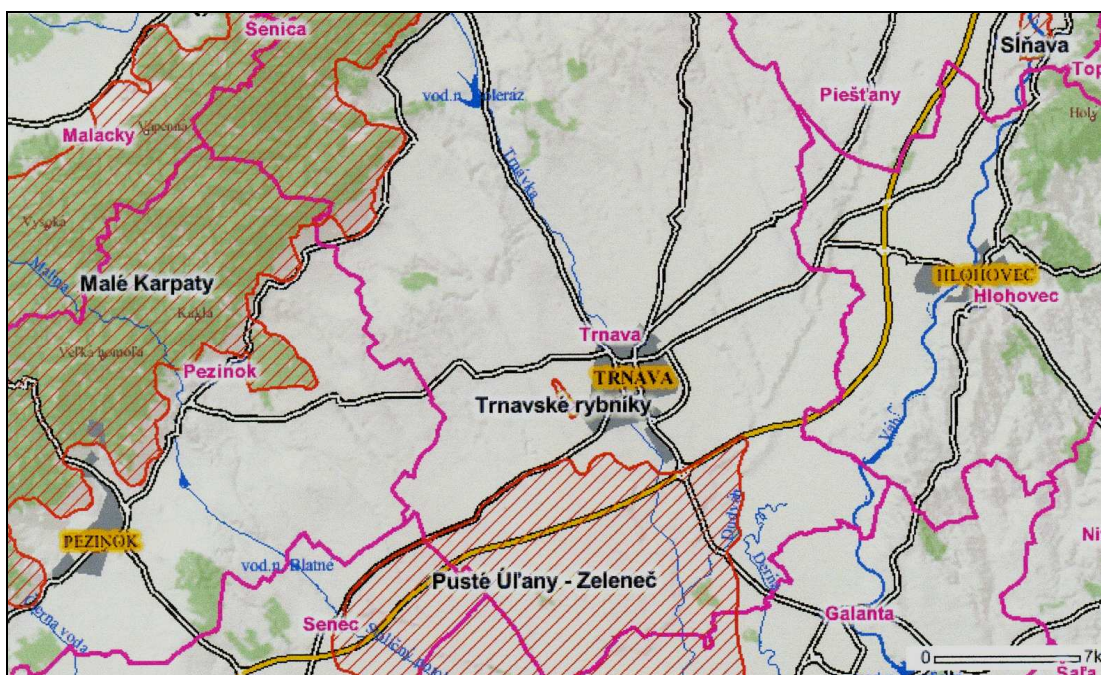
Sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti predstavujú pre obyvateľov mesta významný prínos aj v oblasti zdravia a to zlepšením služieb v oblasti zdravotníctva, zvyšovaním informovanosti, vzdelávania, zlepšením kvality života formou zvyšovania sociálnych istôt a ekonomických možností.

3.5 Vplyvy na chránené územia (napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti a pod.) vrátane návrhu opatrení na ich zmiernenie.

3.5.1 Vplyvy na chránené územia

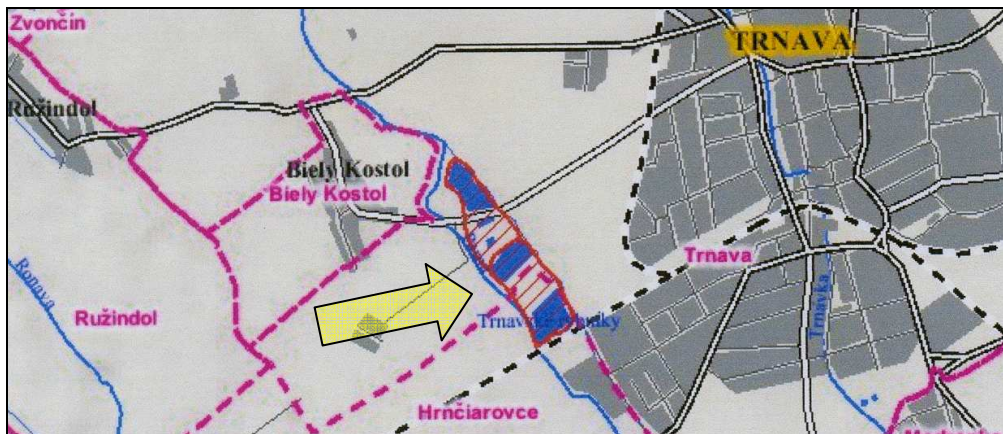
Na území mesta Trnava platí podľa zákona NR SR č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny všeobecná ochrana (1.stupeň).

Najbližšie existujúce veľkoplošné osobitne chránené územie predstavuje vzdialená CHKO Malé Karpaty (2.stupeň ochrany). Najbližším maloplošným osobitne chráneným územím je CHA Trnavské rybníky (4.stupeň ochrany).

Obrázok č. 3 Chránené územia v meste Trnava a jeho okolí

Pôvodne chránená študijná plocha Trnavské rybníky bola vyhlásená úpravou MK SSR č. 3629/1974 – OP v r. 1974 na ochranu vodného vtáctva a vodných biocenóz na vedecko-výskumné a náučno-exkurzné ciele. Vyhláškou MŽP SR č. 293/1996 Z.z. bolo chránené územie zaradené do kategórie chránený areál, ktorý je v prílohe č.1 tejto vyhlášky uvedený pod poradovým č.161. CHA sa nachádza v k.ú. Trnava a Hrnčiarovce nad Parnou. Výmera CHA je 38,42 ha a jeho ochranného pásma 23,181 ha. Prevažnú časť CHA tvoria vodné plochy (92,8 % z výmery).

Obrázok č. 4 Chránený areál Trnavské rybníky

Tento CHA predstavuje významný vodný a močiarny biotop, ktorý je tvorený komplexom 8 hospodársky využívaných rybníkov. Jedná sa o najvýznamnejšiu lokalitu v okrese Trnava z hľadiska výskytu najmä na vodu viazaných druhov stavovcov (Lokalita Natura 2000 SKCHVU032). Najlepšie preskúmanou skupinou v území sú vtáky, najmä vďaka vytvoreniu tejto umelej vodnej plochy - Trnavské rybníky, (po prúde Parnej). Zaznamenaných tu bolo 139 druhov vtákov, prevažne ohrozených (Podiceps grisegena, Botaurus stellaris, Egretta garzetta, Egretta alba, Ardea purpurea, Aythya nyroca, Chlidonias hybridus, Acrocephalus melanopogon - kriticky ohrozené druhy) a tiež 10 druhov obojživelníkov (Pelobates fuscus, Rana ridibunda - kriticky ohrozené druhy).

Ekologicky sú významné chránené stromy – Lipy pri Kalvárii (lipa veľkolistá - Tilia platyphyllos Scop.) a lokálne biocentrá: Farský mlyn, Cerový lesík pri Medzihájoch, Štrky, Lesík pri Zelenči, Lesík pri Trnávke, Vodáreň a Staničný park.

Navrhovaný strategický materiál predpokladá zvýšenie rekreačnej funkcie v susedstve Trnavských rybníkov a v susedstve ich ochranného pásma a komunikuje so Štátnou ochranou prírody, dotknutými záujmovými združeniami s cieľom nájsť najvhodnejšie riešenia.

Chránený areál Trnavské rybníky - Lokalita Natura 2000 SKCHVU032 by nemal byť navrhovanou stratégiou hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Trnava ovplyvnený ani po kvantitatívnej ani po kvalitatívnej stránke ak sa zabezpečí stanovenie a plnenie podmienok pre činnosti, ktoré sú tu navrhované.

3.5.2 Opatrenia na obmedzenie negatívnych vplyvov

Odporúčam pre územie CHA Trnavské rybníky a jeho širšie okolie:

- Sumarizovať v tejto oblasti všetky doposiaľ nerealizované činnosti – odsúhlasené, doposiaľ posúdené v zmysle zákona EIA, doposiaľ plánované a navrhované týmto plánom (PHSR)

- Posúdiť koncepciu využitia tohto územia a okolia vrátane nových rekreačno-oddychových aktivít v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie

Tieto opatrenia navrhujem s cieľom zaoberať sa **kumulatívnymi vplyvmi** na životné prostredie v tejto citlivej oblasti a zapojiť do spolupráce tie záujmové skupiny, ktoré v oblasti musia alebo chcú presadzovať svoje záujmy (ŠOP, mesto, poľnohospodárske podniky, rybári, poľovníci, cyklisti...).

Hoci táto spolupráca už prebieha, odporúčam využiť príležitosť zapojenia všetkých záujmových skupín a verejnosti v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z., ktorý vytvára oficiálny rámec pre povoľovanie činností ako aj stanovenia podmienok, za ktorých môžu byť v území vykonávané a to aj na úrovni stratégie alebo konkrétnej činnosti.

3.6 Možné riziká súvisiace s uplatňovaním strategického materiálu

S ohľadom na skutočnosť, že mesto Trnava vypracovalo stratégiu sociálneho a hospodárskeho rozvoja po mnohých diskusiách s kľúčovými partnermi, vytvorilo a do práce zapojilo rôzne pracovné skupiny zložené s predstaviteľov rôznych rezortov a odborníkov z viacerých oblastí kooperácia samotná implementáciu plánu môže byť ohrozená nasledovnými rizikami:

- Spolupráca kľúčových aktérov pri realizácii opatrení na dosiahnutí cieľov
- Zmeny v štátnej a komunálnej politike
- Zmeny v podnikateľskom prostredí (prílev a odliv investícií)
- Nedostatok finančných zdrojov
- Nedostatok ľudských zdrojov

3.7 Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice

Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice sa nepredpokladajú.

4 Dotknuté subjekty

4.1 Vymedzenie zainteresovanej verejnosti, vrátane jej združení

Zainteresovanou verejnosťou sú predovšetkým obyvatelia mesta Trnava, občania dochádzajúci za prácou a štúdiom do mesta Trnava a návštevníci mesta Trnava.

V pracovných skupinách, ktorá sa podieľala na formovaní návrhu PHSR boli zástupcovia viacerých dotknutých subjektov.

4.2 Zoznam dotknutých subjektov

Dotknutými subjektmi sú tak orgány samosprávy ako aj orgány štátnej správy v miestnej a regionálnej pôsobnosti, nakoľko mesto Trnava je krajským aj okresným mestom.

Orgány štátnej správy:

- Obvodný úrad životného prostredia v Trnave
- Krajský úrad životného prostredia v Trnave

Orgány samosprávy – Mestský úrad v Trnave

Podnikateľské subjekty

Inštitúcie poskytujúce vzdelanie

Inštitúcie v oblasti dopravy

Inštitúcie v oblasti sociálnych služieb

4.3 Dotknuté susedné štáty

Navrhovaným strategickým dokumentom nie sú dotknuté žiadne susedné štáty.

5 Doplnujúce údaje

5.1 Mapová a iná grafická dokumentácia (napr. výkres širších vzťahov v mierke primeranej charakteru a pôsobnosti strategického dokumentu)

Strategický dokument sa týka mesta Trnava, ktoré patrí do Trnavského kraja a Trnavského okresu. (Obr. č. 5,6,7)

Obrázok č. 5 Situovanie mesta Trnava v rámci krajov Slovenskej republiky

Obrázok č. 6 Celková situácia – mesto Trnava

Obrázok č. 7 Mesto Trnava – mestské časti

5.2 Materiály použité pri vypracovaní strategického dokumentu

Koncepcia územného rozvoja Slovenska II., MŽP SR, Bratislava, 1998

Mederly P., Hudeková Z.: Udržateľný rozvoj miest v Slovenskej republike, Návrh súboru indikátorov a ich využitie pri vyhodnotení udržateľného rozvoja miest (Publikácia bola vypracovaná v rámci projektu „Udržateľný rozvoj miest a zmiernenie vplyvu klimatických zmien v mestskom prostredí“)

Marketingová stratégia, rozvoj a propagácia regiónu JE Jaslovské Bohunice; Združenie miest a obcí, región JE Jaslovské Bohunice, 2005

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja; Trnavský samosprávny kraj, 2003

Regionálny operačný program NUTS II – juhozápadné Slovensko na roky 2000-2006, KÚ Trnava

Trendy sociálneho vývoja v Slovenskej republike, Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2005

Národný strategický referenčný rámec Slovenskej republiky 2007 – 2013, Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR, február 2006

Správa o súčasnom stave sociálno-ekonomickej úrovne v regiónoch Slovenska a opatreniach na odstraňovanie sociálno-ekonomických rozdielov v jednotlivých regiónoch do konca volebného obdobia; Úrad vlády SR, 2006, www.vlada.gov.sk

Všeobecne záväzné nariadenie č. 227 o územnom pláne mesta Trnava a o regulatívoch a limitoch využitia územia a zásad pre ďalší rozvoj mesta, www.trnava.sk

Program odpadového hospodárstva mesta Trnava do roku 2005

www.trnava.sk

Štatistické údaje poskytla Krajská správa ŠÚ v Trnave

Územný plán mesta Trnava, 2004

Strategický plán ekonomického rozvoja mesta Trnava 2002

Akčný plán zamestnanosti Trnavského samosprávneho kraja

Program odpadového hospodárstva SR od r. 2006 do 2010

Energetická politika SR

Udržateľný rozvoj miest v Slovenskej republike - Návrh súboru indikátorov a ich využitie pri vyhodnotení udržateľného rozvoja miest, 2005

Miestny územný systém ekologickej stability, Sídlný útvar Trnava I. časť- Analýzy, 1997

Miestny územný systém ekologickej stability, Sídlný útvar Trnava II. časť- Hodnotenia a návrhy, 1997

Profil mesta Trnava, <http://www.trnava.sk>

Plán ekonomického rozvoja mesta Trnava, 2002

Všeobecne záväzná vyhláška Krajského úradu životného prostredia v Trnave č. 1/2005

Program na zlepšenie kvality ovzdušia v oblasti riadenia kvality ovzdušia – územie mesta Trnavy, KÚŽP Trnava, 2005

6 Miesto a dátum vypracovania oznámenia

Miesto vypracovania Oznámenia:

Bratislava

Dátum vypracovania Oznámenia:

31. mája 2006

7 Potvrdenie správnosti údajov

7.1 Meno spracovateľa oznámenia

RNDr. Soňa Antalová, PhD.

7.2 Potvrdenie správnosti údajov oznámenia podpisom oprávneného zástupcu obstarávateľa, pečiatka

Potvrdzujem správnosť údajov uvedených v oznámení.

Oprávnený zástupca obstarávateľa

Prílohy

Príloha č. 1: NAVRHOVANÉ OPATRENIA NA ZLEPŠENIE KVALITY OVZDUŠIA

Príloha č. 2: ZOZNAM ZDROJOV ZNEČISŤOVANIA OVZDUŠIA, KTORÉ
PRISPIEVAJÚ ALEBO MÔŽU PRISPIEVAŤ K PREKRAČOVANIU
LIMITNÝCH HODNÔT

Príloha č. 3: KRÁTKODOBÉ OPATRENIA

Príloha č. 4: MECHANIZMUS UPLATŇOVANIA KRÁTKODOBÝCH OPATRENÍ

Príloha č. 5: ÚROVEŇ VEREJNÉHO ZDRAVIA

Príloha č. 6: FOTODOKUMENTÁCIA